
АКАДЕМИЯ ПО НАЦИОНАЛНА И ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Пламен Николов Богданов
професор в Катедра „Национална и международна сигурност“ на Факултет
„Информационни науки“ в Университета по библиотекознание и
информационни технологии

за научните трудове на доц. д-р Петер Лошонци, представени за участие в
конкурс за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ в област на висше
образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1.
„Национална сигурност“ (Институционална сигурност и превенция на
организираната престъпност), обявен в Държавен вестник, бр. 49
от 17 юни 2025 г.

2026 г.

1. Обща характеристика на трудовете на кандидата

В конкурса за заемане на академична длъжност „Професор“ доц. д-р Петер Лошонце е представил за рецензиране 15 научни труда. Те са разпределени, както следва:

- две монографии – самостоятелни, издадени на словашки и на английски език;

- 8 статии – в съавторство, на английски език, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация;

- 2 статии – самостоятелни, на словашки език, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове;

- 3 публикувани глави от колективни монографии – на словашки език.

Представените научни трудове се приемат за рецензиране.

Оценката на достъпността на представената научна продукция показва, че тя е достатъчно добре представена на специалисти, работещи в сферата на различните аспекти на сигурността и са осигурени всички условия за запознаване с нейното съдържание и даване на критична оценка.

Кандидатът е декларирал 7 цитирания на свои трудове, в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни токове.

Изпълнението от кандидата на Минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „Професор“ в Професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ се вижда в следващата таблица.

Група от показатели	Съдържание	Брой точки, необходими за заемане на академичната длъжност „Професор“	Брой точки на кандидата Петер Лошонци
А	Показател 1	50	50
Б	Показател 2	-	-
В	Показател 3	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 10	200	207,8
Д	Сума от показателите от 11 до 13	100	105
Е	Сума от показателите от 14 до края	100	235
Общ брой точки		550	697,8

Както се вижда от таблицата количеството на приетите за рецензиране трудове и посочените от кандидата цитирания отговарят на минималните национални изисквания по чл. 2б на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) за заемане на академична длъжност „Професор“ в област 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ и т. III. „Изисквания за заемане на академичната длъжност „Професор“ в АНИС“ от Приложение № 1 на Правилника на Академията по национална и информационна сигурност (АНИС) за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

По-голямата част от приетите за рецензиране 15 публикации са в съавторство – 8 бр., а 7 са лично дело на кандидата. Предложените трудове съответстват на предметната област на обявения конкурс.

2. Обща характеристика на научно-изследователската и научно-приложната дейност на кандидата

Научно-изследователската дейност на доц. д-р Петер Лошонци е свързана основно с различни аспекти на сигурността на държавата и корпоративния сектор

и съответства на обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“.

Монографичният труд „Избрани рискови аспекти на упражняването на професията парамедик, засягащи нейната безопасност“ (2021), който авторът представя като хабилитационен, е сериозно изследване на проблемите, свързани с идентифицирането и оценката на специфични рискове за безопасността, които са част от реалното изпълнение на професията парамедик. Липсата в практиката на пълна идентификация, оценка и ефективно намаляване на тези рискове води до развитието им като заплахи, които намаляват ефективността на намесата на парамедиците, действащи в различни компоненти на Интегрираната спасителна система. Целта на изследването е да осъществи интердисциплинарен трансфер на знания от изследователската област „Защита на хора и собственост“ към изследователската област „Спасителни услуги“ в рамките на нова обща изследователска област „Науки за безопасността“.

Професията на парамедиците е комплекс от медицински, технически, физически, химични, биологични, социални, психологически, логистични и много други аспекти, които влияят върху безопасността на тази служба, поради което изследването разглежда управлението на рисковете за безопасността в спасителните служби като мултидисциплинарен проблем.

Монографичният труд представя много технически и системни оптимизации в спасителните служби, но като един от ключовите подходи за намаляване на рисковете определя обучението по безопасност, подкрепено от широко сътрудничество в рамките на областта „Науки за безопасността“, с цел повишаване на осведомеността за безопасността във всички сфери на обществото.

В рамките на научно-изследователската си дейност кандидатът е ръководил два национални научно-изследователски проекта и е участвал в един национален и един международен научно-изследователски проект. Проектите са свързани с

различни аспекти на противодействието на престъпността и осигуряването на безопасност в съвременна среда.

Цялостната научно-изследователска дейност на кандидата го определя като изследовател и педагог, активно работещ по проблемите на националната сигурност.

3. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Кандидатът доц. д-р Петер Лошонци има богат преподавателски опит в Словакия по различни дисциплини, обхващащи различни аспекти на сигурността. В тази си дейност той е разработил и два учебника: „Криминалистиката на практика“ (2013 г.) и „Информатика“ (2017 г.).

Освен преподавателска дейност кандидатът е изпълнявал и изпълнява ръководни академични и експертни длъжности.

Педагогическата подготовка на кандидата е обогатена от ръководството на трима докторанти, успешно защитили образователната и научна степен „Доктор“.

Цялостната преподавателска дейност на кандидата показва, че той има богата педагогическа подготовка и много голям опит като лектор.

4. Основни научни и научно-приложни приноси

Основните научни резултати, получени от кандидата, могат да се характеризират най-общо като допълване на знанията в научна област с нови концепции, методи и подходи. Приемам и потвърждавам наличието на приноси в трудовете на кандидата, представени за конкурса.

Приносите в публикациите на кандидата имат научен и научно-приложен характер и могат да се формулират, както следва:

- идентифицирани са най-сериозните рискове за сигурността като основа за по-нататъшни изследвания повишаване на безопасността на професията

парамедик (Избрани рискови аспекти на упражняването на професията парамедик, засягащи нейната безопасност, 2021, монография / Selected risk aspects of performing the profession of a paramedic affecting its safety, 2021, monograph).

- Предложени са мерки за оптимизация, намаляващи вероятността и последиците от рисковете за професията на спасителя (Избрани рискови аспекти на упражняването на професията парамедик, засягащи нейната безопасност, 2021, монография / Selected risk aspects of performing the profession of a paramedic affecting its safety, 2021, monograph).

- Разработена е многостепенна матрица на йерархията на отрицателното въздействие на заплахите върху системата за устойчиво развитие и планиране на региона в контекста на осигуряване на икономическата сигурност на държавата (Lošonczi, P., Britchenko, I., Sokolovska, O. Analysis of the Main Threats to the System of Sustainable Development and Planning of the Region in the Context of Ensuring the Economic Security of the State, International Journal of Sustainable Development and Planning, Vol 17, No 5, August 2022).

- Установено е, че дигитализацията създава важни предимства за предприятията по отношение на реализиране на дългосрочна стратегия за тяхното развитие, укрепване на икономическата сигурност и постигане на значителни конкурентни предимства при правене на бизнес (T. Shmatkovska, I. Britchenko, S. Voitovych, P. Lošonczi, I. Lorvi, I. Kulyk, S. Begun. Modern information and communication technologies in the digital economy in the system of economic security of the enterprises, AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, SPECIAL ISSUE NO.: 12/01-XXVII, VOL. 12, ISSUE 1, 2022).

- Идентифицирани са ключови елементи на механизмите за държавно управление на обмена на информация за кибератаки, киберинциденти и инциденти, свързани с информационната сигурност (Kryshtanovych, M., Britchenko, I., Lošonczi, P., Baranovska, T., Lukashevskaya, U. State Management

Mechanisms for the Exchange of Information Regarding Cyberattacks, Cyber Incidents and Information Security Incidents. In: International Journal of Computer Science and Network Security, Vol. 22, Issue 4, p. 33-38).

- За подобряването на взаимодействието между спасителните звена на Спасителната и пожарна служба, Медицинската спасителна служба и Доброволната общинска пожарна служба (the Rescue and Fire Brigade Corps, the Medical Rescue Service and the Voluntary Municipal Fire Brigade) в Словакия са препоръчани не само редовни тактически тренировки, фокусирани върху конкретни ситуации, но и професионални обучения и други съвместни дейности (Drotarova, J., Mesaros, M., Lošonczy, P. Cooperation Between the Rescue and Fire Brigade Corps and the Medical Rescue Service Representing a Basis for an Effective Integrated Rescue System in the Slovak Republic, In: Annals of Burns and Fire Disaster. Palermo, Italy: Euro-Mediterranean Council for Burns and Fire Disaster, Vol. 34, No 4, Dec. 2021).

5. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

Значимостта на приносите в трудовете на доц. д-р Петер Лошонци се определя от техния научно-приложен характер. Проведените от него изследвания и получените резултати създават условия за по-нататъшни изследвания за повишаване на безопасността на професията спасител и за укрепване на икономическата, информационната и социалната сигурност на държавата.

За значимостта на резултатите, получени от изследванията на кандидата, говорят и цитиранията от други автори, включително в научни издания, реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация.

6. Оценка в каква степен приносите са лично дело на кандидата

Считам, че всички приносни моменти в рецензираните трудове са получени с личното участие на автора. Анализът на тематичните области, които се

проследяват в цялостната научна продукция на кандидата, дава точна представа за неговите широки научни интереси и авторското му участие.

7. Критични бележки към рецензираните трудове

Научните трудове на доц. д-р Петер Лошонци представят точно и пълно получените резултати от неговите изследвания. В тях се вижда и широката литературна осведоменост на кандидата.

Нямам критични бележки към трудовете на кандидата, които да намаляват значимостта на получените приноси.

Препоръката ми е кандидатът да увеличи самостоятелните си публикации както в Словакия, така и в чужбина.

8. Лични впечатления

Нямам лични впечатления за кандидата.

Нямам съвместни публикации с него.

9. Становище относно наличието или липсата на плагиатство

В трудовете на кандидата не съм открил представяне за собствени на трудове, които изцяло или частично са написани или създадени от друг автор или използването на публикувани от друг автор научни резултати, без позоваване или цитиране.

10. Заключение

Оценявам положително научната продукция на доц. д-р Петер Лошонци. Считам, че кандидатът отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „Професор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на Академията по национална и информационна сигурност за прилагане на Закона за развитие на академичния

състав в Република България. Това ми дава основание да му дам обща **положителна оценка.**

Въз основа на посоченото по-горе **гласувам положително** за избирането на доц. д-р Петер Лошонци за заемане на академичната длъжност „Професор“ в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ (Институционална сигурност и превенция на организираната престъпност) в конкурса, обявен в Държавен вестник, бр. 49 от 17 юни 2025 г.

15.01.2026 г.

Рецензент:

Проф. д-р Пламен Богданов